

uteak

ULUSAL TIP EĞİTİMİ AKREDİTASYON KURULU

**TÜRKİYE
MEZUNİYET ÖNCESİ
TIP EĞİTİMİ
ULUSAL STANDARTLARI**

2009

**TÜRKİYE
MEZUNİYET ÖNCESİ
TIP EĞİTİMİ
ULUSAL STANDARTLARI**

2009

Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri
Basımevi
2009

Bu kitapçık Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'nün koşulsuz mali desteği ile bastırılmıştır.

İçindekiler

I.	Sunuş	5
II.	UTEAK Üyeleri	7
III.	MOTE Ulusal Standartları	9
	1. Amaç ve Hedefler	9
	2. Eğitim Programı	11
	3. Öğrencilerin Değerlendirilmesi	16
	4. Öğrenciler	20
	5. Program Değerlendirme	23
	6. Öğretim Elemanları (Akademik Kadro)	25
	7. Eğitsel Kaynak ve Olanaklar	29
	8. Yönetim ve Yürütme	32
	9. Sürekli Yenilenme ve Gelişim	35
IV.	Ek: UTEAK Yönergesi	37

I. Sunuş

Ülkemizde mezuniyet öncesi tıp eğitimin amacı toplumun gereksinimlerine yönelik nitelikli hekim yetiştirmektir. 1990'lı yıllardan itibaren tıp fakültelerimizde ve ulusal ölçekte çalışmalar ve işbirliği ivme kazanmış 2001 yılında oluşturulan Ulusal Çekirdek Müfredat (Ulusal ÇEP) ile ilk defa toplumun gereksinimlerine yönelik nitelikli hekim yetiştirmek için eğitim programlarında yer alması gereken konular ve yetkinlikler standardize edilmeye çalışılmıştır.

Öte yandan sayıları hızla artan tıp fakültelerimiz arasında, kuruluş tarihi ve bulunduğu bölgeden kaynaklanan ve gelişim sürecini de etkileyen önemli farklar vardır ve bunun sonucu olarak alt yapı, öğretim kadrosu ve eğitim uygulamaları da değişkenlik göstermektedir.

Geldiğimiz bu noktada bütün bu çabalarla ortaya konan çalışmaların hedeflerinin ortaklaştırılabilmesi, kıyaslanabilmesi, deneyimlerden yararlanabilmesi için referans bir çerçeveye gereksinim doğmuştur. Eş zamanlı olarak 2005 yılında Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu (WFME) mezuniyet öncesi, sonrası tıp eğitimi ve sürekli mesleki gelişim alanları için böylesi referansa çerçeveler oluşturmuş ve yayınlamış, tanıtmış ve ulusal düzeydeki gereksinimlere uyarlanarak tıp eğitiminin standardizasyonu ve akreditasyonu için kullanılmasını önermiştir.

Akreditasyonun amacı, tüm fakültelerde ülkemiz için belirlenen asgari standartların karşılanmasını garanti altına almak ve fakülteleri özgün koşullarını da göz önünde bulundurarak sürekli gelişime özendirilmesidir. Tıp eğitiminde akreditasyon için ön koşullardan en önemlisi ulusal standartların belirlenmesidir. Bu standartlar aynı zamanda fakültelerin eğitim programlarına yönelik gözden geçirme ve iyileştirme çalışmalarında bir kılavuz olarak işlev görecektir.

Türkiye için hazırlanan Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları, Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu Global Standartları Avrupa Spesifikasyonları ve ABD Tıp Eğitiminde İşbirliği Komitesi'nin (LCME) Tıp Doktoru Derecesi Veren Tıp Eğitimi Programlarının Akreditasyonu İçin Standartları'ndan yararlanılarak ülkemiz koşullarına uygun şekilde Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK) tarafından geliştirilmiştir.

Ulusal Standartlar öğrenciler, eğiticiler, eğitim programı ve fakülte yapısına yönelik konuları kapsayan dokuz ana başlık altında toplanmıştır. Her bir başlık farklı sayıda temel ve gelişim standartını içermektedir. Temel standartlar, tıp eğitiminde "mutlak" olması gerekenler standartları, gelişim standartları ise tıp eğitiminde niteliği artırmaya yönelik standartları tanımlamaktadır. Standartların altında standartların karşılığı ile ilgili kısa açıklamalar yer almaktadır.

Bu dökümanın ekinde verilen UTEAK Yönergesinde açıkladığı gibi Akreditasyon süreci gönüllülük esasına dayalı olarak, fakültelerin UTEAK'a başvurusu ile başlar, kurumların mezuniyet öncesi ulusal tıp eğitimi standartlarını karşılama durumunu gösteren özdeğerlendirmelerini yapmaları ile sürer. Sonraki aşamada UTEAK tarafından özdeğerlendirme raporu incelenir ve kurum ziyareti yapılır. Ziyaret sonrası hazırlanacak rapor, özdeğerlendirme raporu ile birlikte UTEAK tarafından akreditasyon kararı için değerlendirilir.

Ulusal standartlar ve akreditasyon sürecinin, ülkemizdeki mezuniyet öncesi tıp eğitiminin niteliğini, iç ve dış değerlendirme süreçlerini bir araya getirerek geliştireceği ve Bologna süreci ile başlayan Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı'nın oluşturulması ile ilgili ülkemizdeki çalışmalara katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

Prof.Dr. İskender Sayek

UTEAK Başkanı

II. Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu ve Komisyon Üyeleri

Bu bölümde Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları'nın hazırlanmasına katılan kurul ve komisyonlar ile üyeleri yer almaktadır.

Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu

Başkan	Prof.Dr. İskender Sayek	TTB - Tıp Fakülteleri
Başkan Yrd.	Prof.Dr. Gülşen Kandiloğlu	Ege ÜTF
Sekreter	Doç.Dr. H.İbrahim Durak	Tıp-DEK Sekreteri
Üye	Yrd.Doç.Dr. Kemal Alimoğlu	Akdeniz ÜTF (TEAD)
Üye	Prof.Dr. Ayşen Bulut	İstanbul Ü İstanbul TF
Üye	Prof.Dr. Melikşah Ertem	Dicle ÜTF (TEAD)
Üye	Prof.Dr. Berna Musal	Dokuz Eylül ÜTF (TEAD)
Üye	Prof.Dr. Okan Özcan	Gülhane Askeri TF
Üye	Prof.Dr. Şevkat Bahar Özvarış	Hacettepe ÜTF
Üye	Dr. Gülden Aykanat	TTB - Pratisyen Hekim
Üye	Uzm.Dr. Aytül Çakıcı	TTB-Eğitim ve Araştırma Hastaneleri
Üye	Prof.Dr. Cem Sungur	TTB - Serbest Hekim
Üye	Özgül Pamukçu	İstanbul Ü İstanbul TF Öğrencisi
Üye	Boran Yavuz	Ankara ÜTF Öğrencisi
Üye	Av. Tunç Demircan	Toplum Temsilcisi
Üye	Sağlık Bakanlığı

Alt Komisyonlar

Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu

Başkan	Prof.Dr. Berna Musal	Dokuz Eylül ÜTF (TEAD)
Sekreter	Yrd.Doç.Dr. A.Hilal Batı	Ege ÜTF (TEAD)
Üye	Prof.Dr. Sancar Barış	Ondokuz Mayıs ÜTF (Cerrahi Klinik Bilimler)
Üye	Prof.Dr. Sabri Kemahlı	Ankara ÜTF (Dahili Klinik Bilimler)
Üye	Doç.Dr. Özlem Sarıkaya	Marmara ÜTF (TEAD)
Üye	Yrd.Doç.Dr. E. Melih Şahin	Onsekiz Mart ÜTF (TEAD)
Üye	Prof.Dr. Ümit Kemal Şentürk	Akdeniz ÜTF (Temel Bilimler)
Üye	Dr. Ali Demircan	Pratisyen Hekim
Üye	Gizem Tomaşan	Ege ÜTF Öğrencisi

Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu

Başkan	Doç.Dr. Melih Elçin	Hacettepe ÜTF (TEAD)
Sekreter	Yrd.Doç.Dr. Melis Naçar	Erciyes ÜTF (TEAD)
Üye	Prof.Dr. Dilek Arman	Gazi ÜTF
Üye	Doç.Dr. Sibel Kalaça	Marmara ÜTF
Üye	Yrd.Doç.Dr. Güldal İzbirak	Yeditepe ÜTF
Üye	Prof.Dr. Gülşen Kandiloğlu	UTEAK Başk. Yrd.
Üye	Doç.Dr. H.İbrahim Durak	UTEAK Sekreteri

III. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları

1. AMAÇ VE HEDEFLER:

1.1. Tıp fakültelerinin amaç ve hedeflerinin tanımlanması

TS: Tıp fakülteleri eğitim, araştırma ve hizmet öğelerine ilişkin amaç ve hedefleri mutlaka tanımlanmış olmalıdır.

Tıp fakülteleri, tıp eğitimi, hastalık tanı ve tedavi yöntemleri ile sağlık hizmeti sunumundaki hızlı değişiklikleri göz önünde bulundurarak kurumsal amaç ve hedeflerini tanımlamış olmalıdır.

1.2. Eğitim programının amaç ve hedeflerinin özellikleri

TS: Tıp fakültelerinin mezuniyet öncesi eğitim programına ilişkin amaç ve hedefleri, tıp eğitimi sürecini, hekimin toplumdaki rol ve sorumluluklarını yerine getirmesine yönelik yetkinlikleri mutlaka kapsayacak şekilde tanımlanmalıdır. Bu tanımlama sürecinde ulusal ve uluslararası tıp eğitimi amaç ve hedefleri mutlaka göz önüne alınmalıdır.

Eğitim programının amaç ve hedefleri, öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve tutumları içerir ve mezundan beklenen yeterlik ve yetkinlikleri tanımlar. Bu amaç ve hedefler, hekimin mesleksi ve toplumsal beklentileri karşılmasına yönelik tüm yetkinlikleri kapsamalıdır. Kurumsal amaç ve hedefler ortaya konurken, öncesinde tanımlanmış ulusal ve uluslararası tıp eğitimi amaç, hedef ya da çıktılarıyla karşılaştırılmalıdır.

1.3. Eğitim amaç ve hedeflerinin duyurulması

TS: Tıp fakülteleri eğitimle ilgili amaç ve hedeflerini mutlaka yayınlamış ve tüm taraflarla paylaşmış olmalıdır.

Tıp fakülteleri, eğitim programlarının amaç ve hedeflerini tıp eğitiminin tarafları olan fakülte yönetimi, öğretim elemanları ve öğrencilerin her an ulaşabileceği şekilde yayınlamış (basılı kitap-çık-, elektronik ortamda - tıp fakültesi web sayfasında - döküman) ve duyurmuş olmalıdır.

1.4. Eğitim amaç ve hedeflerinin tanımlanmasında paydaş katılımı

TS: Tıp fakülteleri eğitimle ilgili amaç ve hedefleri mutlaka ilgili tüm paydaşların geniş katılımıyla tanımlamış olmalıdır.

Tıp fakülteleri eğitim programlarının amaç ve hedeflerini tanımlarken tüm paydaşların (fakülte yönetimi, ilgili kurullar, öğretim üyeleri ve öğrenciler gibi tıp eğitiminin taraflarının) katkılarını almalıdır. Bu amaçla yürütülen çalışmaların tutanakları ve çalışma raporları tarafların katkılarını ve tanımlanan amaç ve hedeflere yönelik görüşlerini ortaya koyacaktır.

GS: Tıp fakültelerinin amaç ve hedeflerinin tanımlanmasında meslek örgütleri, toplum ve sağlık bakanlığının katkı ve görüşleri alınmalıdır.

Tıp fakülteleri, eğitim programlarının amaç ve hedeflerini tanımlarken meslek örgütleri (TTB, uzmanlık dernekleri vb) ve sağlık bakanlığının ortaya koyduğu prensip ve beklentiler ile bu kurumlarca yapılan araştırma sonuçlarını da göz önünde bulundurulmalıdır. Tıp fakültesinin yer aldığı bölgedeki toplumun sağlık koşulları, öncelikleri ve beklentileri ile ilgili tüm veriler de bu çalışmalarda dikkate alınmalı ya da tıp fakültesi tarafından bu verileri elde etmeye yönelik çalışmalar yürütülmüş olmalıdır.

1.5. Eğitim programlarının düzenlenmesi ve uygulanmasında özerklik

TS: Tıp Fakülteleri yasal süreçleri tamamlamak koşuluyla kendi eğitim programlarını belirlenen temel amaç ve hedefler doğrultusunda düzenlemek ve uygulamak konusunda mutlaka özerkliğe sahip olmalıdır.

Tıp fakülteleri ulusal ve uluslararası yasalar çerçevesinde tanımlanan koşulları yerine getirmek ve bu koşullara uygun mezunlar vermek sorumluluğundadır. Bu sorumluluğu yerine getirirken eğitim programında yer alan ünitelerin (ders, ders kurulu, modül, blok, staj) geliştirilmesi, öğretim ve değerlendirme yöntemlerinin seçimi, içerik oluşturulması ve güncellenmesi, öğretim üyelerinin geliştirilmesi, eğitim programının değerlendirilmesi konularında koşulları ve olanakları ölçüsünde kararlar almakta özerk olmalıdır.

2. EĞİTİM PROGRAMI:

2.1. Eğitim programı modeli ve öğretim yöntemlerinin tanımlanması

TS: Tıp fakülteleri eğitim programı modeli ve öğretim yöntemlerini mutlaka tanımlamalıdır.

Tıp eğitimi alanındaki gelişmeler ve tıbbi bilginin çığ gibi büyümesi, öğrencilerin kendi kendine öğrenme yeteneklerini geliştirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla eğitim programı modelleri (Eğitici/Öğrenci merkezli, Disiplin/Sistem /Yaşam Döngüsü Temelli, Topluma Dayalı/Yönelik Eğitim) ve eğitim yöntemleri (Probleme dayalı öğrenim, sunum, laboratuvar çalışması, alan çalışması, mesleki beceriler, grup çalışması, özel çalışma modülü, göreve dayalı öğrenim, hasta başı eğitim) ile ilgili olarak; öğreten merkezli klasik sistemden öğrenci merkezli probleme dayalı öğrenim uygulamalarına kadar değişen bir spektrum oluşmuş durumdadır. Tıp fakültelerinin bu spektrumdaki yerini belirleyebilmek için kullanmakta olduğu sistem ve yöntemleri ayrıntılı olarak tanımlaması gerekmektedir.

GS: Tıp fakülteleri programlarında öğrenci merkezli ve topluma dayalı eğitim uygulamalarına yer vermelidir.

Tıp fakülteleri, eğitim programları içerisinde öğrencilerinin kendi kendine öğrenme becerilerinin gelişmesini sağlayacak eğitim etkinliklerini planlamalı, bu amaca yönelik uygun öğretim yöntemlerini uygulamalıdır. Öğrencilerin içinde buldukları toplumun sağlık sorunlarının ayırıcısında olması ve sunulan sağlık hizmetini yakından tanıması için erken dönemlerden başlayarak üçüncü basamak dışındaki kurumlarda da eğitim alması sağlanmalıdır.

2.2. Tıp fakülteleri eğitim programının temel özelliklerinin tanımlanması

TS: Tıp fakülteleri eğitim programının temel özelliklerini aşamalara/yıllara göre mutlaka tanımlamalıdır.

Eğitim programının temel bileşenlerinin (içerik, zorunlu, seçmeli dersler, alternatif uygulamalar) tanımlanmasında, yıllara ve entegrasyon için temel alınan organ sistemleri, vücut fonksiyonları, hekime başvuru nedenleri vb. başlıklara göre program şeması ya da haritası kullanılabilir. Bu şemada içeriğe ilişkin ana başlıklar ve bunun altında zorunlu ve seçmeliler; konu, süre ve yöntemi açıklayacak biçimde yer almalıdır.

GS: Tıp fakültelerinin eğitim programlarının her aşamasında seçmeli programlar ve bağımsız çalışma saatleri belli bir oranda yer almalıdır.

Eğitim programı ve öğretim yöntemleri, güncel öğrenme ilkelerine uygun olmalı, bugünün ve yarının hekimlerine bilimsel gelişmelere katılma fırsatı yaratmalıdır. Seçmeli etkinlikler (ders, uygulama, staj, tıp dışı uygulamalar, özel çalışma modülleri) öğrencilerin kendi eğilimlerine ve ilgi alanlarına uygun konularda daha derin çalışmalar yapmalarına olanak sağlamalıdır. Bağımsız çalışma saatleri de öğrencilerin sosyal ve akademik ilgilerine daha fazla zaman ayırabilmeleri için eğitim programları içinde yer almalıdır.

2.3. Eğitim programının topluma yönelik/topluma dayalı özellikleri

TS: Tıp fakülteleri eğitim programını mutlaka toplumun öncelikli sağlık sorunlarını içerecek şekilde kurgulamalıdır.

Tıp fakültelerinin eğitim programlarının geliştirilmesi ya da yenilenmesi sürecinde ülkenin ve tıp fakültesinin bulunduğu bölgenin özellikleri ve öncelikli sağlık sorunları göz önünde bulundurulmalı, bu bölgede ülke genelinden farklı hastalık ya da başvuru nedenleri bulunması halinde zorunlu programın yanısıra seçmelilerde buna ağırlık verilmelidir.

GS: Tıp fakülteleri tıp eğitimi süresince eğitim etkinliklerinin bir kısmını üçüncü basamak dışındaki sağlık kurumlarında ve toplum içinde gerçekleştirmelidir. Tıp fakülteleri eğitim programı içinde toplumun yerel öncelikli sağlık sorunlarının yer alması sağlanmalıdır.

Eğitim programında öğrencilerin üniversite hastaneleri yanısıra birinci ve ikinci basamakta eğitim formasyonu kazanmış hekimlerin yanında staj ya da uygulamalara katılabilmesi (topluma dayalı eğitim) için çevredeki tüm sağlık kurumları ile işbirliği yapılmalıdır.

2.4. Eğitim programlarında bilimsel yöntem ve ilkeler ile kanıta dayalı tıbbı yer verilmesi

TS: Tıp fakülteleri eğitim programları analitik, eleştirel düşünmeyi geliştirecek, bilimsel yöntemlerini içerecek şekilde planlanmalıdır.

Öğrencilerin bilimsel düşünme ve araştırma yöntemleri konusunda deneyim kazanabilmeleri amacıyla oluşturulan seçmeli araştırma programları ve eğitim etkinliklerine katılımları sağlanmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri eğitim programlarında kanıta dayalı tıp (KDT) uygulamalarına yer vermemelidir.

Öğrencilerin, karşılaçacakları sağlık sorunları ve hastalıklarla ilgili karar verme ve problemleri çözmeye süreçlerinde tıbbi kanıt ve deneyimleri kullanabilme becerilerini geliştirecek KDT uygulamalarına eğitim programları içinde yer verilmelidir.

2.5. Eğitim programının entegrasyonu

TS: Tıp fakülteleri eğitim programlarında dikey ve yatay entegrasyonu mutlaka sağlamalıdır.

Eğitim programında entegrasyon hem öğrenmeyi kolaylaştırmak hem de hekimlik uygulamalarına uyum sağlamak açısından büyük önem taşıır. Entegrasyon hem aynı uygulama dilimi içinde farklı disiplin ve kavramların entegrasyonu (yatay) hem de önceki ve sonraki uygulama dilimleri arasında (dikey);örneğin normal yapı ve fonksiyonun hastalık nedenleri, mekanizmaları ya da başvuru nedenleri ile entegrasyonu şeklinde olmalıdır. Önceki yıllarda edinilen bilgilerin ileride nasıl kullanılacağını, sonraki yıllarda ise hastalık belirtilerinin normal yapı ve fonksiyonda ne gibi değişiklikler yarattığını anlama ve değerlendirme fırsatı yaratır. Kısa tekrarlar ve önceki ya da sonraki bilgi ve uygulamalara atıflar öğrencinin bütünsel bakışını pekiştirir.

2.6. Öğrencilerin sahip olması gereken yetkinlikler

TS: Tıp fakülteleri eğitim programlarında, öğrencilerin mezuniyet aşamasında sahip olması gereken yetkinlikler mutlaka tanımlanmalı, eğitim programında yer almalı ve değerlendirilmelidir. Bu yetkinlikler şu alanları kapsamalıdır:

- Temel ve klinik bilgi ve beceriler
- Davranış ve sosyal bilimler, tıpta insan bilimleri, adli tıp, toplumsal öğeler ve tıp etiği
- Genel hekimlik becerileri

Öğrencilerin mezuniyet aşamasında sahip olması gereken yetkinlikler, programın hazırlanması ya da yenileştirme çalışmalarının başında ve ilk iş olarak, sağlık alanı ile ilgili tüm tarafların geniş katılımı ile belirlenmelidir. Bu yetkinlikler listesi, mezuniyet öncesi eğitime ayrılan

süreye uygun ölçüde, bir üniversite mezunu olmanın (analitik, eleştirel düşünme, klinik sorgulama-akıl yürütme, problem çözme, bilgiye ulaşma ve kullanma, yaşam boyu öğrenme, iletişim, ekip çalışması vb) ve hekimliğin tüm yönlerini kapsamalı; temel ve klinik bilimler ile ilgili bilgi ve beceriler yanısıra hekime yakışır tutum ve davranışın kazandırılması için davranış bilimleri, sosyal bilimler ve insani bilimlerden de yararlanılmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri eğitim programlarının tüm aşamalarında, davranış ve sosyal bilimler, tıpta insan bilimleri, adli tıp, toplumsal ve etik öğeler, genel hekimlik becerilerine ilişkin uygulamalar yer almalıdır. Tıp fakülteleri eğitim programları, öğrencilerin tıp fakültesinin erken dönemlerinde hasta ve toplumun sağlık sorunlarıyla karşılaşmasını sağlamalıdır.

Sağlık hizmeti sunumu, toplumun hekimden beklentileri ve hekim-hasta ilişkisi rol tanımlarındaki gelişmeler tıp eğitiminde yeni yetkinliklerin de tanımlanmasına neden olmuştur. Bu yetkinlikler listesi, tıp eğitiminde temel ve klinik bilimler ile ilgili bilgi ve beceriler kadar mesleki tutum ve davranışın kazandırılmasını da öncelikli hale getirmiştir. Bunun için davranış bilimleri, sosyal bilimler, insani bilimler, adli tıp ve etik alanlarını içeren eğitim etkinliklerinin eğitim programlarında tüm aşamalarda yer alması gerekmektedir. Bu süre içinde erken dönemde (ilk iki yıl) hasta ile temas sağlanmalı, hastalıklardan korunma, sağlığın geliştirilmesi ve hasta hizmeti konularında gerekli sorumluluklar verilmelidir. Diğer sağlık çalışanları ile ekip çalışması deneyimi kazanabilmesi için birinci basamakta çalışma olanağı hazırlanmalıdır.

2.7. Eğitim programının ulusal çekirdek müfredata uygunluğu

TS: Tıp fakülteleri eğitim programlarında fakültenin kurumsal hedefleri ve önceliklerinin yanı sıra ulusal çekirdek müfredata (ÇEP) uygunluğu mutlaka sağlanmalıdır.

Eğitim programının çekirdek içeriğe uygunluğu karşılaştırmalı olarak değerlendirilmeli, temel konularda ulusal çekirdek müfredatın kapsanması sağlanmalıdır. Buna ek olarak tıp fakültesinin amaç ve hedefleri doğrultusunda kendi çekirdek eğitim programı ve seçmelileri belirlenebilir. Seçmeliler belirli bir oranda tüm öğrencileri kapsamalı, başarılı öğrencilere daha fazla seçmeli olanağı verilebilmelidir.

2.8. Öğrenciyi mezuniyet sonrası eğitim ve çalışma koşullarına hazırlama

TS: Tıp fakülteleri eğitim programları öğrenciyi mezuniyet sonrası eğitim ve çalışma koşullarına mutlaka hazırlamalıdır.

Tıp fakültesi mezunlarının olası çalışma alanları dikkatle değerlendirilmeli ve bu konuda öğrencilere danışmanlık verilmelidir. Ülkemizde bugün için zorunlu hizmet diploma geçerliliği için bir koşul olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre öncelikle zorunlu hizmette karşılaşılabilecek koşullar irdelenmeli, öğrencilerimizin bilgi, beceri, tutum, idari ve hukuki sorumluluk bakımından buna hazırlanması sağlanmalıdır. Ayrıca mezuniyet sonrası eğitim olanakları, uzmanlık alanları, yüksek lisans ve doktora seçenekleri ve araştırma merkezleri örneklerle tanıtılmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri öğrencilerine sürekli mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme motivasyonu kazandırmalıdır.

Eğitim programı içinde kullanılan öğretim ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yaşamboyu öğrenme becerilerini destekleyecek şekilde planlanmalıdır. Öğrenciler eğitim gereksinimleri konusunda özdeğerlendirme yapabilme, uygun bilgiye ulaşma, tanımlama, analiz ve sentez yapabilme konusunda kendilerini geliştirebilmelidir. Bu süreçte öğrencilerin bu becerilerini kullanabilecekleri etkinlikler düzenlenmeli, performansları değerlendirilmeli ve geribildirim verilmelidir.

3. ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ:

3.1. Ölçme değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi ve duyurulması

TS: Tıp fakültelerinde kullanılan ölçme-değerlendirme yöntem ve ölçütleri mutlaka belirlenmiş, yayınlanmış, öğrenciler ve öğretim üyeleri tarafından biliniyor olmalıdır.

Tıp fakültelerinde öğrenci başarısını ölçme-değerlendirme amacı ile farklı yöntem ve araçlar kullanılmaktadır. Fakültelerin, ölçme değerlendirme sisteminin ilkelerini, kullandıkları yöntem ve araçların neler olduğunu, eğitim programındaki süreçlerle (ders, kurul, blok, staj v.b.) ilişkilerini, öğrenci geçme kalmasını nasıl etkilediklerini, öğrencinin hak ve sorumlulukları (bütünleme, tamamlama, sınava soru ve sonuçlarına itiraz, v.b) ile fakültenin sorumluluklarını ve sistemin işleyişini tarif eden bir resmi belgesinin (yönerge veya yönetmelik) olması, öğretim elemanları ve öğrencilerin bilgilendirme gereksinimlerine karşılık gelmesi ve gerektiğinde ulaşılabilecek şekilde yayımlanması gereklidir.

3.2. Ölçme değerlendirme yöntemlerinin yıllara ve aşamalara göre tanımlanması

TS: Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme yöntemlerinin yıllara ve aşamalara göre kullanımı mutlaka tanımlanmalıdır.

Ölçme değerlendirme yöntemlerinin tıp fakültesinin ilk yıllarından son dönemine kadar hangi yetkinlikleri ölçmeyi hedeflediği (matris), biçimlendirici (formative) ve karar verdirici (summative) özellikleri ile birlikte tanımlanmış ve öğrencilerin diledikleri an ulaşabilecekleri şekilde (program kitabı, web sayfası, kılavuzlar v.b) yayımlanmış olması gereklidir.

3.3. Ölçme değerlendirmede çoklu ve güncel yöntem ve gereç kullanımı

TS: Tıp fakülteleri amaç ve öğrenim hedefleri doğrultusunda her aşama/sınavda çoklu değerlendirme yöntem ve gereçlerini mutlaka kullanmalıdır.

Tıp fakültelerinde ölçme-değerlendirme sistemi öncelikle bir "eğitsel tasarım" projesi olarak ele alınmalı, öğrenci başarısı/performansı değerlendirmesi "bilgi alanı" yanı sıra

hekimlik mesleğinin gerektirdiği beceriler, tutumlar, davranışlar, sık karşılaşılan mesleksel sorunları çözmekte kullanılacak verileri toplayabilme, analiz etme ve kullanmayı da içermeli ve bu alanlarda sadece öğrenme sonuçları değil öğrenme süreçleri de çoklu değerlendirme yöntemleri (nesnel yapılandırılmış klinik sınav, mini klinik sınav, çoktan seçmeli sınavlar, yapılandırılmış sözlü, açık uçlu yazılı, ödev, proje, portfolyo, bireysel performans gözlenmesi, ölçekler vb) ile sınanmalıdır.

Öğrenenin, bir öğrenme görevi / hedefine odaklanma, kendi öğrenme-mesleksel gelişim sürecinin planlandığı gibi yürüyüp yürümediğini izleme, kendi öğrenme sürecindeki zorlukları fark etme / tanı koyma, öğrenme sürecini gereken koşullara göre ayarlama becerileri de değerlendirme yapılması gereken alanlara girmektedir. Bu sonuncu alanın sürekli sınanması, öğrencilerin bağımsız öğrenmelerini destekleyecektir.

Tıp fakültelerinin uygulayacakları ölçme değerlendirme sistemi, değerlendirme biçim ve sıklıkları da göz önüne alınarak eğitim programının amaç, hedef, süreçleri ile program sonunda beklenen sonuçları desteklemelidir.

GS: Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme ile ilgili gelişmeler izlenmeli ve güncel yöntemler kullanılmalıdır. Tıp fakültelerinde uygun yöntemlerle öğrencilerin bireysel gelişimleri izlenerek geribildirim verilmelidir.

Her biri öğrenme alanları taksonomisinde (örn. bilgi, beceri, tutum) farklı karşılıklara denk gelen güncel ölçme- değerlendirme yöntem ve uygulamaları, öncelikle ölçme ve değerlendirmenin geçerliğinin artırılması için tıp fakültesinin öğrenme hedefleri doğrultusunda çeşitlendirilmelidir. Bu amaçla, tıp fakültelerinde öğrenci başarıları/ performansının değerlendirilmesi sürecinde yer alan tüm ilgililer, en azından, farklı değerlendirme araçlarının kullanımını, avantaj ve sınırlılıklarını, kesin ve göreceli ölçütlerle değerlendirmenin amaçlarını, değerlendirmenin geçerlik, güvenilirlik ve yararlılık özelliklerini biliyor olmalıdır. Tıp fakültesi, öğretim elemanlarını bu bilgi düzeyine ulaştıracak öğrenme fırsatları sunmalı, gerektiğinde danışabilecekleri bir yapı kurmalıdır.

Tıp fakülteleri, öğrencilerinin performansını ölçme-değerlendirme sonuçları üzerinden izleyip karşılaştırma yapacak ve öğrenme süreci sırasında öğrencilerinin öğrenme ve çalışma becerilerinde düzenleme/iyileştirme yapmalarına yol açacak bir geribildirim sistemi kurmalıdır. Sadece puan ya da değerlendirme sonuçları değil, öğrencinin ölçülen tüm alanlardaki bireysel ve karşılaştırmalı performansları, mümkün olan en detaylı geribildirim raporları (kişisel gelişim karneleri) ile öğrencilerine özel olarak iletmelidir. Bu amaçla eğitim programından bağımsız, biçimlendirme amaçlı, fakülte sonu final sınavları niteliğinde gelişim sınav uygulamaları önerilmekte ve kullanılmaktadır.

3.4. Ölçme değerlendirme yöntemlerinin geçerlik ve güvenirliği

TS: Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme yöntemlerinin geçerliği mutlaka değerlendirilmelidir

Geçerlik, ölçme-değerlendirme uygulamalarının ve değerlendirme sonuçlarının amaçlarına ne düzeyde uygun olarak kullanıldığına hangi kanıtlarla desteklendiğidir. Bir diğer anlatımla bir ölçme-değerlendirme aracının veya yönteminin onunla ölçülmek istenen değişkeni ölçüp ölçmediğini ifade eder. Geçerlik ölçme işleminin ya da ölçme aracının kendisi ile ilişkili olmaktan çok ölçme sürecinin tamamı (hazırlık, uygulama, ölçüm sonuçlarını yorumlama ve kullanma) ile ilişkilidir. İstatistiksel bir takım değer ve rakamlara indirgenemez. Geçerlik, bir derece sorundur. Bir uygulama tamamen geçerli ya da geçersiz olmaktan öte, daha çok veya daha az geçerli olabilir. Ölçme-değerlendirme aracının kullanım amacına hizmet etme, uygun olma, istediği değişkeni ölçebilme derecesini belirten psikometrik bir niteliktir. Bir uygulamanın geçerliği, tam olarak, kendisiyle belirlenemez. Kullanış amacına, uygulandığı gruba, uygulama ve puanlama biçimine de bağlıdır. Özetle geçerlik, belli bir grup için, belli bir amaç doğrultusunda yapılmış bir ölçüm ile yapılan yorumların uygunluğu ve ölçümün sonuçlarından yararlanılması ile değerlendirmeye ait yargıyı da içerecek şekilde ele alınması gereken bir niteliktir.

Tıp fakülteleri, en azından, ölçme-değerlendirme aracının biçimi (gerçekten ölçülmek istenen özelliği ölçüp ölçmeyeceği -yapı geçerliği), kapsamı (uygun sayıda ve değerlendirilecek alanı yeterince temsil edecek soruya / göreve sahip olması - kapsam geçerliği), değerlendirme sonuçlarının öğretim ve öğrenme sürecine yönelik yorumlanması üzerinden uygulamalarının her biri ya da bütünü için geçerlik kanıtları arayışında olmalıdır.

GS: Tıp fakültelerinde ölçme değerlendirme yöntemlerinin güvenirliği değerlendirilmelidir.

Güvenirlik yapılan ölçümün tutarlılığını, ölçülen özelliğin ölçümündeki doğruluğu belirten bir kavramdır. Bir diğer ifade ile ölçümün kesinlik, doğruluk düzeyidir. Güvenilir bir ölçüm aynı şartlar altında hep aynı sonucu vermelidir. Bu kesinlik / doğruluk herhangi bir ölçme araç veya yönteminin, ölçtüğü değişkeni ne derece tutarlılık ve duyarlılıkla ölçebildiği ile belirlenir. Sistematik ve rastlantısal hataların azlığı oranında güvenirlik artar. İstatistiksel yöntemlerle bir ölçme-değerlendirme aracının güvenirlik düzeyi hesaplanabilir. Bir ölçüm sonucunun güvenirliği, bu ölçüm sonuçlarının geçerliği ve genellenebilirliğinin gösterilebilmesi için mutlak gereken bir özelliktir ve farklı yöntemlerle güvenirlik değerlendirilebilir.

Tıp fakülteleri, öğrenci performansının ölçüm süreçlerinin sistematik ve rastlantısal hatadan arındırılmış olmasına çalışmalı ve bunun kanıtlarını aramalıdır.

3.5. Ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğrenmeyi desteklemesi

TS: Tıp fakültelerinde ölçme ve değerlendirme, mutlaka öğrenmeyi motive edecek ve bilgi, beceri ve tutum hedeflerinin entegrasyonunu sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

Ölçme-değerlendirme; içeriği, yöntemi, zamanlaması, sonuçlarının nasıl kullanıldığı ile öğrenme ve eğitimi etkiler. Uygulamaların özellikle öğrenenlerin performansını arttırmak yönünde motive edici ve verilen geribildirimle düzenleyici etkisi önemlidir. Bunun yanı sıra uygulamanın, programın güçlü ve zayıf yönlerinin ve eğitim-öğretim stratejilerinin değerlendirilmesi, geliştirilmesi ya da değiştirilmesi anlamında da ipucu verebilme potansiyeli gözden kaçırılmamalıdır. Karar verdirici yanı yüksek düzeyde olan sınavlarda (mezuniyet, yeterlilik, final, kurul v.b.) psikometrik niteliklere daha fazla önem verilmesi gerekir; eğitim süreci içindeki biçimlendirici ölçme-değerlendirme uygulamalarında, eğitsel etki daha ön planda tutulmalıdır.

Sonuç olarak ölçme ve değerlendirme eğitimi yönetir. Neyin sınındığı, sınananların neye göre ve nasıl hazırlandığını, ne öğrendiklerini belirleyecektir.

GS: Ölçme değerlendirme uygulamalarının yararlılığı ve sonuca etkisi izlenmeli, değerlendirilmeli ve gösterilmelidir.

Bir ölçme-değerlendirme aracı ya da sisteminin yararlılığı teorik olarak; psikometrik nitelikleri (geçerlilik ve güvenilirlik), eğitsel etkisi ve kullanılabilirliği ile ilgili diğer nitelikleri (maliyeti-uygulanabilirliği, öğrenci ve öğretim üyeleri tarafından kabul edilebilirliği) ile doğrudan bağlantılıdır.

Eğitsel etki hesaplanamayan ancak değerlendirilip tanımlanabilir bir niteliktir. Ölçme-değerlendirme sürecinin, eğitim programı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin bu sürece katılanlar tarafından mutlaka değerlendirilmesi gerekir.

4. ÖĞRENCİLER:

4.1. Öğrenci seçimi, alımı ve sayısı konularında izlenen politika

TS: Tıp fakültelerinin hedefleri, yürüttükleri eğitim programının özellikleri, insangücü ve altyapı kapasitesi ile bağlantılı olarak öğrenci seçimi, alımı, sayısı konularında mutlaka politikası, görüşü ve önerileri olmalıdır.

Tıp fakültesinin öğrenci seçimi, alımı ve sayısı konusunda hem ulusal düzeyde bir politika ve önerilere sahip olması hem de uyguladığı eğitim programı zemininde değerlendirilmiş kurumsal olanakları doğrultusunda etkin eğitim verebileceği azami öğrenci sayısının belirlenmiş olması gerekir.

GS: Tıp fakülteleri, öğrenci seçimi ve sayısı ile ilgili ulusal bir politika oluşturulması konusunda çalışmalar yapmalı, ulusal politika belirleyici ve uygulayıcılara katkı sunmalıdır.

Tıp fakülteleri, öğrenci seçimi ve sayısı ile ulusal bir görüş oluşturulması için diğer tıp fakülteleri, meslek örgütleri, sağlık bakanlığı ve toplum temsilcileri ile toplantılar, çalışmalar düzenlemeli, yapılan çalışmalar ve bulunulan katkıları gösteren toplantı tutanağı, sonuç bildirgesi, kitap, kitapçık, web sayfası gibi ürünleri tüm taraflarla paylaşmalıdır. Ayrıca ülkenin hekim gereksinimi, istihdam olanakları ve koşullarına yönelik araştırmalar yapılarak sonuçları topluma açıklanmalıdır.

4.2. Öğrenci temsiliyeti

TS: Tıp fakülteleri eğitim-öğretim ile ilgili tüm süreçlerinde eğitimin önemli bir paydaşı olarak öğrenci temsiliyetini mutlaka sağlamalıdır.

Öğrencilerin tıp fakülteleri eğitim-öğretim sürecinde kurullardaki temsiliyetleri ya da eğitimin her aşamasındaki katkıları eğitim programının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi açısından çok önemlidir. Öğrenci temsiliyeti sembolik değil, temsilcilerin bizzat tüm süreçlere aktif katkı ve katkısı alınacak şekilde kurgulanmalıdır.

GS: Tıp fakültelerinin eğitim-öğretim ile ilgili tüm süreçlerinde öğrencilerin yer alması için temsilcilik tanıtılmalı ve katılım özendirilmelidir.

Eğitimle ilgili kurullara öğrencilerin temsilci olarak katılımı desteklenmeli ve özendirilmelidir. Kurullardaki öğrenci temsiliyeti düzeneği, tüm öğrencilere duyurulmalı, tanıtılmalı, uygun seçim ortamları yaratılmalı ve öğrencilerin temsilci belirleme süreçlerine katılımı sağlanmalıdır.

4.3. Öğrencilere yönelik danışmanlık hizmetleri

TS: Tıp fakültelerinde öğrenciler için akademik, sosyal ve kariyer danışmanlığı hizmetleri mutlaka sağlanmalı ve sürdürülmelidir.

Tıp fakültelerinde öğrenciler için yapılandırılmış akademik, sosyal ve kariyer danışmanlığı hizmetleri bulunmalıdır. Bu hizmetler öncelikle öğrencilerin, tıp fakültesi öğrenciliği ile ilgili fiziksel ve duygusal beklentilerle başa çıkabilme ve üstesinden gelebilmelerini, etkin öğrenme ve mesleki gelişimlerini sağlamayı amaçlamalı ve ardından mezuniyet sonrası kariyer gelişimine uzanmalıdır. Bu hizmetlerin kimler tarafından verilmekte olduğu ve bunlardan faydalanma biçimi tanımlanmış olmalı ve öğrencilere duyurulmuş olmalıdır.

GS: Tıp fakültelerinde akademik, sosyal ve kariyer danışmanlığı hizmetleri öğrenciler ve mezunlar için kurumsal hale getirilmelidir.

Bu hizmetler öğrenciler ve mezunlar için kurumsallaşmalı, belli kurallar çerçevesinde hizmeti verenler ve hizmet biçimleri tanımlanmalıdır.

4.4. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklar

TS: Tıp fakülteleri öğrencilere mutlaka sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanakları sağlamalıdır.

Tıp fakülteleri içinde ya da üniversite şemsiyesi altında öğrencilere sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklar sağlanmalı, öğrencilerin bunlardan yararlanması teşvik edilmeli yararlanma biçimi ve oranı izlenmelidir.

GS: Tıp fakülteleri öğrencilerin sosyal sorumluluk projelerine katılmaları özendirilmeli ve katılımlarının akademik başarı değerlendirmelerine katkısı sağlamalıdır. Tıp fakülteleri sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklara katılım ile öğrenciler ve öğretim elemanlarının etkileşimlerinin artırılmasını sağlamalıdır. Tıp fakülteleri gereksinimi olan öğrencilerine burs, yarı zamanlı iş gibi ekonomik destek olanakları sağlamalıdır.

Sosyal sorumluluk projeleri olarak tanımlanan, toplumun gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan projelerde öğrencilerin yer almaları duyurulmalı ve projelere katılımın akademik başarıya katkı sunması sağlanarak özendirilmelidir. Tıp fakültelerinde yürütülen sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerde öğretim elemanları ile öğrencilerin birlikte yer almaları sağlanarak etkileşimleri artırılmalıdır.

Tıp fakülteleri öğrencilerinden gereksinimi olanlara kurum içinden ya da dışından burs olanakları sağlanmalı, öğrencilere yarı zamanlı iş olanaklarının duyuruları ulaştırılmalı, üniversite içinde yarı zamanlı iş olanakları tanımlanmalıdır.

4.5. Öğrencilerle sürekli ve düzenli iletişim

TS: Tıp fakülteleri öğrencilerle her aşama/yılda sürekli ve düzenli iletişim sağlayacak mekanizmaları (sosyal, idari, akademik) mutlaka oluşturmalıdır

Tıp fakülteleri öğrencilerinin her aşamada görüşlerini, eksik ve geliştirilmesi gereken konularda katkı ve önerilerini sunmalarını, tıp fakültesi içinde akademik ve sosyal bağlamda iletişimi sağlamak amacıyla yüz yüze ya da elektronik haberleşme yöntemlerini kullanmalıdır. Düzenli sosyal ve kültürel etkinlikler de bu iletişimi güçlendirecektir.

GS: Tıp fakülteleri tüm öğrencilerin eğitim yönetimine doğrudan ya da dolaylı olarak etkin katılımını sağlayacak şekilde örgütlenmelerini (öğrenci konseyi vb) sağlamalıdır.

Öğrencilerin doğrudan ya da dolaylı olarak eğitim yönetimine katılmasını sağlayan yapılar (öğrenci konseyi vs.) oluşturulmalı, bu yapıların kurumsallaşması için bu oluşumun kuruluşu, çalışma esasları ve işleyişini gösteren belgeler hazırlanmalıdır. Bu yapılar öğrencilere duyurulmalı, bu yapılarda yer almak özendirilmelidir.

5. PROGRAM DEĞERLENDİRME:

5.1. Program değerlendirme sistemi

TS: Tıp fakültelerinde nicel ve /veya nitel yöntemlerin kullanıldığı sürekli ve sistematik eğitim programı değerlendirme sistemi ve planı mutlaka bulunmalıdır. Program değerlendirme sistemi, mutlaka, düzenli olarak toplanan öğretim üyesi ve öğrenci geribildirimleri ve eğitim programı hedefleriyle ilişkilendirilmiş öğrenci performansı izlemlerini kapsamalıdır.

Eğitim programının değerlendirilmesi, pratik olarak, programın geliştirilmesi ve/veya etkinliğinin gösterilmesi hedefiyle eğitimin başlangıcı, girdileri, süreci ve çıktıları ile ilgili nitelikler üzerinden kesitsel ve/veya sürekli veri toplanması, analizi ve yorumlanması süreci olarak tarif edilebilir. Değerlendirme amacı ve yöntemine göre farklı model ve yaklaşımlar tercih edilebilir.

Geleneksel olarak, kullanılan eğitim programı değerlendirme modeli ne olursa olsun, değerlendirmede a) eğitim süreci öğelerinin işleyişi b) öğrenen katılımı, c) öğrenen-eğitici tepkisi (öğrencilerin ve öğretim üyelerinin programa nasıl yanıt veriyor oldukları, en çok ve en az neden hoşlandıkları, ne gibi olumlu ve olumsuz duygulara sahip oldukları) , d) öğrenme ve öğrenmeyi işe dönüştürme düzeyi (programın hedefleriyle ilişkilendirilmiş olarak öğrenci başarısı ve performansı), e) kurumsal ve toplumsal etki (öğrenenilenlerin gerçek hayatta işe dönüşmesi ile mezunların çalıştığı kuruma ve topluma etkisi) f) öğrenci-mezunların izlemi (çalışma-öğrenme süreçleri, iş, kariyer tercihleri v.b) ana alanlar değerlendirilmektedir.

GS: Tıp fakültelerinin evrensel eğitim programı değerlendirme modelleri izlenerek fakültenin eğitim programı değerlendirme sistemi geliştirilmelidir. Program değerlendirme kapsamında programın başlangıcı, girdileri, süreci ve çıktılarına yer verilmelidir. Mezunların tıbbi kariyerlerine ilişkin bilgiler değerlendirilmelidir.

Tıp fakültelerinde evrensel ölçülerde program değerlendirmesi yapmak üzere hem sürecin hem de ürünün değerlendirildiği yaklaşımlar uygulanmalıdır. Bu kapsamda eğitim programına yönelik planlama, yapılandırma, uygulama ve yeniden düzenleme ile ilgili kararların alınmasını sağlayacak bilgilerin toplanması gerekmektedir. Bu bilgilerin toplanabilmesi için programın dört aşaması (başlangıç, girdi, süreç ve ürün) değerlendirilmelidir.

Tıp fakültelerinden mezun olan öğrencilerin eğitimden sonra ne yaptığı değerlendirilmelidir. Bunun için mezunların tıbbi kariyerlerine ilişkin bilgiler, gözlemci raporları, verimlilik ölçümleri, zaman-ış incelemeleri, kendini değerlendirme ölçekleri, günlükler, görüşme programları, soru kağıtları kullanılır.

5.2. Program değerlendirme sonuçlarının paylaşım ve kullanımı

TS: Tıp fakülteleri program değerlendirme sonuçlarını mutlaka fakülte yönetimi, akademik görevliler, öğrenciler ile paylaşmalı ve programın iyileştirilmesi yönünde kullanmalıdır.

Genel bir kural olarak sonuçları kullanılmayacaksa değerlendirme yapılmaması önerilmektedir. Bu çerçevede program değerlendirmenin amacı ve sonuçlarının nasıl kullanılacağı(programı iyileştirmek, etkinliğini göstermek v.b) mutlaka belirlenmiş olmalı ve uyulmalıdır.

Programı geliştirme-iyileştirmeye yönelik program değerlendirme çalışmalarının sonuçları fakülte yönetimi, akademik görevliler, öğrenciler ile paylaşılmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri, program değerlendirme süreci ve sonuçlarının geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarını toplamalı ve göstermelidir. Tıp fakülteleri dış değerlendirme yöntem ve süreçlerini kullanmalıdır.

Tıp fakülteleri, program değerlendirme yöntemlerinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmalıdır. Böylece kullanılan değerlendirme yönteminin ölçülmek istenen değişkeni ölçüp ölçmediği ve ne derece tutarlılık ve duyarlılıkla ölçebildiği belirlenir.

Tıp fakülteleri kurumsal değerlendirme için ulusal ya da uluslararası kurum ve kuruluşlardan değerlendirme hizmeti almalı ve eğitim programı ile ilgili sürdürme, geliştirme ve değiştirme kararlarını almalıdır.

6. ÖĞRETİM ELEMANLARI (AKADEMİK KADRO):

6.1. Akademik Kadro Politikası

TS: Tıp fakültelerinin, yürüttükleri eğitim programlarının özellikleri, araştırma ve hizmet yükleri arasında belirli bir denge gözetilen, akademik kadro yapısı ve kadro gelişimine yönelik bir politikası mutlaka olmalıdır.

Tıp fakültelerinin akademik kadrolarını (tıp-tıp dışı, temel-klinik bilimciler, tam-yarı zamanlı) oluştururken izleyeceği temel ilke ve politikaları olmalıdır. Kadro politikası, fakültenin eğitim yükü, öğretim üyesi-öğrenci oranı, yönetsel ve idari kadro gereksinimleri ile araştırma ve sağlık hizmet yükünü gözetilen kriterler içermelidir. Akademik kadro bu kriterler çerçevesinde ve ayrıca mevcut öğretim elemanı sayıları, yaş ve kıdem durumları ve gereksinimi karşılama durumu dikkate alınarak belirlenmelidir.

GS: Kadro gelişimine yönelik gerçekçi bir stratejik planlama yapılmalıdır.

Tıp fakülteleri, kadro gelişimine yönelik planlama yaparken; eğitim, araştırma ve sağlık hizmeti sunumunun kalitesini geliştirecek olan stratejilerini oluşturmalı, bu stratejileri ölçülebilir hedeflere dönüştürmeli ve performans göstergelerini belirleyerek onları sürekli izlemelidir.

6.2. Öğretim elemanı seçim, atama ve yükseltmeleri

TS: Tıp fakülteleri öğretim elemanı seçim, atama ve akademik yükseltmelerde mutlaka akademik liyakatı göz önüne almalı ve kriterler kullanılmalıdır. Eğitici gelişimi programlarına katılımın belgelenmesi atama kriterleri arasında mutlaka yer almalıdır.

Tıp fakülteleri, öğretim elemanlarının seçim, atama ve yükseltmeleri için Yüksek Öğretim Mevzuatına ek olarak, vizyon ve misyonu doğrultusunda kendi kriterlerini oluşturmalıdır. Bu kriterler eğitim, araştırma ile diğer akademik ve mesleki alanlarındaki tüm etkinlikleri bir denge gözeterek kapsamalı; öğretim elemanlarının eğitimle ilgili etkinliklere aktif katılım ve katkısını özendirerek şekilde kurgulanmalıdır.

GS: Tıp fakültelerinin üniversitenin genel seçim, atama ve akademik yükseltme kriterlerinin yanı sıra amaç ve işlevleri doğrultusunda ek kriterleri olmalıdır.

Tıp fakültelerinin öğretim elemanı kapasitesinin düzenli olarak eğitim, araştırma ve hizmet yükü açısından belli bir dengeyi koruyarak sürekli gözden geçirilmesi gerekir. Seçim, atama ve akademik yükseltme kriterleri Yükseköğretim Mevzuatında yapılan değişiklikler, Üniversitelerarası Kurulun aldığı kararlar, Sağlık Bakanlığı tüzük ve yönetmelik değişiklikleri çerçevesinde periyodik olarak güncellenmelidir.

6.3. Öğretim elemanlarının görev ve sorumlulukları

TS: Tıp fakülteleri, akademik kadrolarının görev ve sorumluluklarını çalışma alanları ve akademik düzeylerine göre mutlaka belirlemeli ve duyurmalıdır.

Tıp fakültelerinde öğretim elemanlarının görev tanımlarının net olarak yapılmış olması gerekir. Her öğretim elemanının öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzman statüsü farklılıkları gözetilerek eğitim yükü, eğitimin koordinasyonu, sağlık hizmet sunumu ve araştırma faaliyetleri açısından yükümlülükleri ayrı ayrı belirlenmeli ve ilgililerle paylaşılmış olmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri, akademik kadrolarının görev ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini düzenli olarak izlemeli ve değerlendirmelidir. Tıp fakülteleri, öğretim elemanlarının eğitsel performanslarını izlemeli, değerlendirilmeli ve ödüllendirmelidir. Tıp fakülteleri, araştırma görevlilerinin mezuniyet öncesi tıp eğitiminin yürütülmesindeki görev ve sorumluluklarını açıkça belirlemiş olmalı, izlemeli, değerlendirmeli ve ödüllendirmelidir.

Tıp fakülteleri, akademik kadronun eğitim yükü, eğitimin koordinasyonu, sağlık hizmet sunumu ve araştırma faaliyetleri açısından tanımlanan görev ve sorumluluklarını yerine getirme düzeylerini uygun ölçütler kullanarak sürekli olarak değerlendirmelidir.

Tıp fakülteleri, öğretim elemanlarının eğitsel performanslarını (ders verme, eğitim yönlendiriciliği, sınav yapma, program geliştirme ve değerlendirme, eğitim materyali oluşturma, akademik ve sosyal danışmanlık, kurul ve komisyonlarda görev alma, vb.) eğitimin tüm tarafları üzerinden alınan geribildirimler ve yürütülen değerlendirmeler aracılığıyla izlemeli ve belirlenecek kriterler üzerinden bir ödül sistemi geliştirmelidir.

Tıp fakültelerinde görev yapan araştırma görevlileri aslında uzmanlık eğitimi öğrencisi olmakla birlikte tıp fakültelerindeki eğitim programlarının yürütülmesinde yardımcı öğretim elemanı olarak da görev yapmaktadırlar. Tıp fakülteleri, araştırma görevlilerinin eğitsel görev ve sorumluluklarını tanımlamalı, performanslarını değerlendirmeli ve belirlenecek kriterler üzerinden bir ödül sistemi geliştirmelidir.

6.4. Eğitici gelişim programları

TS: Tıp fakültelerinin, akademik kadrolarının eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitici gelişimi programları mutlaka olmalıdır.

Öğretim elemanlarına, eğitim, araştırma ve sağlık hizmeti sunumuna yönelik, eğitici, araştırmacı özelliklerini ve sağlık hizmeti sunum düzeylerini geliştirici; eğitim becerileri, iletişim becerileri, program geliştirme vb. alanlarda tıp eğiticisi geliştirme programları düzenlenmelidir.

GS: Tıp fakülteleri akademik kadrolarının eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitici gelişimi programlarını, belirli bir plan ve program dahilinde aşamalı, sürekli ve kurumsal bir çerçevede sürdürmelidir. Eğitici gelişimi programlarına katılım özendirilmeli, finansal ve idari destek sağlanmalıdır. Eğitici gelişim programlarının etki ve etkinliği değerlendirilmelidir. Tıp Fakülteleri eğitimle ilgili belirledikleri görevler için belirli eğitim programlarına katılım şartını bir kriter olarak kullanmalıdırlar.

Etkili bir eğitim için alan bilgisi kadar eğitim programı geliştirme, değerlendirme ve öğretim yöntemleri konusunda da bilgi sahibi olmak gereklidir. Tıp fakültesi eğitim programının yürütülmesinde görev alan öğretim elemanları da bu donanıma sahip olmalıdır. Fakülteler öğretim elemanlarının bu donanıma sahip olması için gereken eğitimleri (sertifika, diploma vb) kendi bünyelerindeki birimlerden (tıp eğitimi anabilim dalı/birimi) ya da üniversitedeki (örn. eğitim fakültesi), diğer fakültelerdeki birimlerden destek alarak yürütmelidir. Bu eğitimler akademik kadronun eğitici özelliklerini yükseltmek, geliştirmek ve güncellemek üzere farklı hedef kitleler ve aşamalar için tanımlanmalı, öğretim elemanlarının bu eğitimlere katılımı hem görev almada bir kriter hem de özendirici olma özelliklerini taşımalıdır. Öğretim elemanlarının fakülte, ülke ya da uluslararası eğitici gelişim programlarına katılımı özendirilmeli ve desteklenmelidir.

6.5. Öğretim elemanlarının sürekli mesleksi gelişimi

TS: Tıp fakülteleri akademik kadrolarının bireysel ve sürekli mesleksi gelişimlerini mutlaka özendirilmeli ve desteklenmelidir.

Sürekli mesleksi gelişim; mezuniyet öncesi tıp eğitimi ve tıpta uzmanlık eğitimini tamamladıktan sonra başlayan ve her hekimin profesyonel çalışma hayatı boyunca devam eden, eğitim ve gelişim dönemidir. Sağlık hizmeti kalitesi, hasta memnuniyeti,

güncel bilimsel gelişmelerin izlemi, eğitim ve tıp alanındaki mevcut mesleki bilgilerin gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi, toplumun gereksinimlerinin giderilmesi, sürekli mesleki gelişim kapsamındadır. Sürekli mesleki gelişim programları arz talep dengesi doğrultusunda oluşturulur. Tıp fakülteleri, akademik kadrolarının mesleki gelişimlerine yönelik nitelik ve niceliği amaca uygun olan sürekli mesleki gelişim programları tasarlamalı, ve bu programlara öğretim elemanlarının katılımını sağlamalı kendi dışında düzenlenen programlara katılımı özendirilmeli ve desteklemelidir.

GS: Tıp fakülteleri akademik kadrolarının sürekli mesleki gelişim etkinliklerine katılmaları için idari ve ekonomik desteği kurumsal bir çerçevede sürdürmelidir.

Tıp fakülteleri öğretim elemanlarının sürekli mesleki gelişime yönelik seminer, toplantı, çalıştay , kongre, sempozyum ve benzeri etkinliklere katılımını belirleyeceği esaslar çerçevesinde idari ve ekonomik açıdan desteklemeli ve bu eğitimlere katılımı özendirilmelidir.

7. EĞİTSEL KAYNAK VE OLANAKLAR:

7.1. Akademik birim, altyapı ve olanaklar

TS: Tıp fakülteleri, uyguladıkları eğitim programlarına uygun öğrenme ortamı alt yapısı ve olanakları ile temel akademik birimleri mutlaka oluşturmalarıdır.

Eğitim programının amaçlandığı gibi uygulanabilmesi için eğitim ortamı hem öğretim elemanları hem de öğrenciler için yeterli olacak biçimde planlanmalıdır. Bu ortamlar zaman içinde ortaya çıkacak gereksinimlere uygun hale getirilebilir olarak planlanmalı ve gerektiğinde ihtiyaca yanıt verecek şekilde geliştirilebilmelidir. Öğrenme ortamları derslikler, küçük grup çalışmalarının yapılabileceği odalar, laboratuvarlar, kütüphane, bilgi teknolojisi ile ilgili birimler ve dinlenme-sosyal etkinliklerle ilgili ortamları kapsamalıdır. Her bir birim hem öğrenci ve öğretim elemanı sayısı hem de eğitim modelinin özellikleri dikkate alınarak planlanmalıdır.

Tıp fakülteleri, eğitim programlarının gerektirdiği akademik yapılanmaları (koordinatörlük, ders kurulu/staj/blok kurulları) kurmuş ve temel tıp bilimleri, dahili tıp bilimleri ve cerrahi tıp bilimleri bölümlerine bağlı akademik örgütlenme yapısını Ulusal Çekirdek Müfredat'ını (ÇEP) gerçekleştirebilecek düzeyde yapılandırmış olmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri eğitim programlarında topluma dayalı tıp eğitimi uygulamalarının gerçekleştirilebileceği öğrenme ortamlarıyla ilgili olanakları yaratmalı ve geliştirmelidirler. Tıp fakülteleri öğrencilerine simüle/standardize hasta ile eğitim ve değerlendirme olanakları sunmalıdır. Tıp fakülteleri eğitimle ilgili düzenleme uygulamalarının bilimsel altyapı ve desteğini sağlamak üzere bünyelerinde işlevsel Tıp Eğitimi Anabilim Dalları / birimleri oluşturmalarıdır.

Tıp fakültelerindeki eğitim ortamları yalnızca hastaneler ile sınırlı kalmamalı, birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunan kurumların uygun bir birleşimi sağlanmalıdır. Toplumun kendisi de uygun bir plan ve programla eğitim ortamı olarak mutlaka değerlendirilmelidir.

Öğrencilere iletişim becerileri ve klinik becerilerin kazandırılabilmesi için özel şekilde tasarlanmış mesleki beceri laboratuvarları ile simüle/standardize hasta ile eğitim ve değerlendirme koşulları sağlanmalıdır.

Eğitsel kaynak ve olanakların planlanmasında mutlaka tıp eğitimi anabilim dalları ile işbirliği yapılmalı, bu nedenle tıp fakülteleri bünyelerinde işlevsel tıp eğitimi anabilim dalları /

birimleri oluşturulmalıdır.

7.2. Klinik eğitim ortamı ve fırsatları

TS: Tıp fakülteleri öğrencilerine yeterli klinik deneyim sağlayacak eğitim ortamları ve fırsatını mutlaka sunmalıdır.

Tıp fakültesinde klinik eğitim, yeterli hasta sayısı dahil olmak üzere gerekli olanaklara sahip olmalıdır. Özellikle hasta sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olmadığı durumlarda, başka kurumlarla işbirliği yapılabilecek bir düzenlemeye açık olunmalıdır. Yine klinik eğitim ortamları (poliklinik, servis, ameliyathane, acil servis, yoğun bakım.v.b) toplumun gereksinimlerine yanıt verecek olanaklara ve hasta çeşitliliğine sahip olmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri öğrencilerine mümkün olan en erken dönemden itibaren ayaktan bakım birimleri, birinci ve ikinci basamak sağlık kurumlarında klinik deneyim edinme ve öğrenme fırsatı sunmalıdır.

Tıp fakülteleri, öğrencilerinin sağlık hizmeti sunulan ortam ve koşulları tanınması ve hasta temasının erken dönemlerden başlayarak sağlanması konularında gerekli düzenlemeleri yapmalı, bu deneyimlerin yaşanacağı birinci ve ikinci basamak sağlık kurumlarıyla işbirliği yapılmalıdır.

7.3. Araştırma eğitimi fırsatları

TS: Tıp fakülteleri, öğrencilerine temel ve uygulamalı araştırmaları eleştirel okuyup anlayabilecekleri ve mesleki uygulamalarında kullanabilecekleri düzeyde eğitim fırsatlarını mutlaka sunmalıdır.

Tıp fakülteleri, eğitim programlarında öğrencilere belirli düzeyde temel ve uygulamalı araştırmaları eleştirel okuma ve araştırma yapma hedefine yönelik öğrenme fırsatları sunmalı, öğrenciler araştırma yapmak için araç-gereç, finansman, danışmanlık vb açısından desteklenmelidir.

GS: Tıp fakülteleri, öğrencileri tarafından planlan ve yürütülen araştırma süreçleri ile sonuçlarının paylaşılmasını, öğrencilerin kongrelere katılımlarını özendirilmeli, idari ve ekonomik olarak desteklemeli ve ödüllendirmelidirler.

Tıp Fakülteleri öğrencilere yönelik kongreleri idari ve ekonomik açıdan desteklemelidirler.

Tıp fakülteleri yürütülen proje ve araştırmalara öğrenci katılımı ya da öğrencilerin araştırma yürütmeleri konusunda destekleyici koşulları sağlamalı, araştırma sonuçlarının toplantı ve kongrelerde paylaşılabilmesi için öğrencilerin bu etkinliklere katılımını özendirilmeli, idari izin ve ekonomik destek olanakları yaratılmalıdır.

Tıp fakülteleri, öğrencilerinin düzenleyeceği toplantı ve kongreler için idari ve ekonomik destek olanaklarını sağlamalıdır.

7.4. Mali kaynaklar

TS: Tıp fakülteleri eğitime özel uygun mali kaynak planlamasını mutlaka yapmalıdır.

Tıp fakülteleri üniversite bütçesi içindeki paylarını tıp eğitiminin desteklenmesi, yeni fiziksel ortamların ve eğitim koşullarının hazırlanması, eğitim araç-gereçleri, sarf ve laboratuvar malzemeleri ve bilgi kaynaklarının sağlanması konularında verimli şekilde kullanılmalı ve bu kullanımı mali yıl başlarında planlayarak görünür kılmalıdır.

7.5. Ulusal ve uluslararası işbirliği

TS: Tıp fakülteleri, öğrenci ve öğretim elemanlarını ulusal ve uluslararası değişim olanakları konusunda bilgilendirmeli, bu konuda olanaklar sunmalı, idari ve ekonomik olarak mutlaka desteklemelidir.

Tıp fakülteleri, ulusal ve uluslararası öğrenci/öğretim elemanı işbirliği ve ortak projelere ilişkin süreçleri tanımlamış olmalıdır. Ulusal ve uluslararası ilişkiler ve değişim programları ile olanakları paydaşlara duyurulmuş, gerekli bilgilendirme yapılmış ve katılımlar destekleniyor olmalıdır. Tıp fakülteleri, uluslararası değişim programlarına uyum sürecinde eğitim programını Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) içerisinde tanımlamış ve uyguluyor olmalıdır.

GS: Tıp fakülteleri ulusal öğrenci değişimi program ve olanakları konusunda plan ve politikalar oluşturmalıdır.

Tıp fakülteleri, diğer eğitim kurumları ile işbirliği yapacak bir politikaya sahip olmalı, bölgesel ve ulusal öğrenci değişim programları için olanaklar yaratılmalıdır. Değişim yapılacak kurumlar diğer tıp fakülteleri olabileceği gibi, sağlık alanındaki farklı eğitim kurumlarını da içermelidir.

8. YÖNETİM VE YÜRÜTME:

8.1. Tıp fakültesi yönetim yapısı

TS: Tıp Fakültesinin yönetim yapısı, örgütlenme şeması ve üniversite ile ilişkileri mutlaka tanımlanmış olmalıdır.

Tıp fakültesi yönetim yapısı içinde dekan ve dekan yardımcılarının varsa eğitimle ilgili yönetim sorumluluğunda olanların (koordinatör, bölüm başkanı, v.b) görev paylaşımları belirtilmiş, akademik ve idari birimlerin yönetim altında yerleşimi tanımlanmış, yetki, görev ve sorumluluklar açıklanmış olmalıdır. Tıp fakültesi ve üniversite yönetimi arasındaki ilişkiler de tanımlanmış ve çalışma esasları belirtilmiş olmalıdır.

8.2. Eğitim yönetimi örgütlenmesi

TS: Tıp fakülteleri eğitim modellerine göre, öğrenci temsiliyetine de yer veren yetkin bir eğitim yönetimi örgütlenmesine mutlaka sahip olmalıdır.

Tıp fakülteleri eğitimin planlanması ve yürütülmesinden sorumlu kurullarını, kimlerden oluştuğunu ve görev tanımlarını belirtmelidir. Kurulların çalışma ilke ve koşulları (karar alma, uygulama, raporlama düzenekleri), kurullar arası eşgüdümün sağlanma yöntemleri tanımlanmalıdır. Örgütlenmede öğrenci temsiliyeti sağlanmış, görev ve sorumluluklar tanımlanmış olmalıdır.

8.3. Eğitim örgütlenmesi destek yapısı

TS: Tıp Fakültelerinde eğitim yönetimi örgütlenmesine teknik ve sekreteryal destek sağlayacak bir yapı mutlaka bulunmalıdır.

Tıp fakültelerinde eğitimin yönetilmesine yönelik örgütlenme tamamlanmış olmalı, bu amaçla oluşturulmuş bir veya daha fazla birim (örn. ders araçları, öğrenim kaynakları birimi, eğitim bürosu, öğrenci işleri) ve yeterli donanıma sahip idari, teknik eleman ve sekreterler bulunmalıdır. Bu birim(ler)de görev yapan personelin görev ve sorumlulukları tanımlanmış olmalıdır (Tıp Eğitimi Anabilim Dalları idari ve sekreteryal destek birimi sınırında değerlendirilmemektedir).

GS: Tıp Fakültelerinde eğitim yönetimi örgütlenmesini desteklemek üzere görev ve sorumlulukları açıkça tanımlanmış, veri girişi, istatistik analizler gibi teknik konularda özelleşmiş personelin bulunduğu bir birim bulunmalıdır.

Tıp fakültelerinde yürütülen değerlendirme etkinliklerinde görev yapacak bir alt birim ve bu birimde çalışacak (veri girişi, istatistiksel analiz yapacak), işinin gerektirdiği eğitimi almış, görev ve sorumlulukları tanımlanmış personel bulunmalıdır.

8.4. Yönetim kadrosu

TS: Tıp fakültelerinin dekanları mutlaka tıp fakültesi mezunu, akademik alanda yetkin, yeterli eğitim ve yönetim deneyimine sahip olmalıdır.

Tıp fakülteleri eğitim verilen, sağlık hizmeti sunulan ve araştırmaların yürütüldüğü bir kurumdur. Bu kurumda yönetici olarak çalışan ve akademik personele liderlik yapan dekanların, her üç alanda da yeterli yetkinlik ve deneyime sahip olması gereklidir.

GS: Tıp fakültelerinin yönetici kadrolarının çoğunluğu tıp eğitimi almış, akademik alanda yetkin, eğitim ve yönetim deneyimine sahip olmalıdır. Tıp fakültelerinin yönetici kadroları eğitim-öğretim, yönetim ve liderlik alanlarında eğitilmiş olmalıdır.

Tıp fakültesinin yönetici kadrolarında çalışanların da dekan gibi belirli bir yetkinlik düzeyinde ve deneyimli olması gerekir. Yönetici kadrolarda yer alan kişilerin eğitim, yönetim ve liderlik alanlarında eğitim almış olmaları gerekmektedir.

8.5. Öğretim elemanları arası uyum ve işbirliği

TS: Tıp fakülteleri, uygulama hastaneleri ve eğitimin sürdürüldüğü diğer birimlerin yöneticileri ile öğretim elemanları, karşılıklı görev ve sorumluluk sınırlarını tanımalı ve mutlaka uyumlu bir işbirliği sürdürülmelidir.

Tıp fakültesi dekanlığı, uygulama hastanesi başhekimliği ve eğitimin sürdürüldüğü diğer birimlerin yöneticileri ile öğretim elemanlarının iş tanımları belirtilmelidir. Bu iş tanımlarından yola çıkarak tıp fakültesinin eğitim, araştırma ve hizmet işlevlerinin üst düzeyde yerine getirilebilmesi için işbirliği ortamları ve koşulları tanımlanmalıdır.

GS: Tıp Fakülteleri işlevleriyle ilgili olarak, ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları, gönüllü organizasyonlar ve toplumla yapıcı bir etkileşim içinde olmalıdır.

Tıp fakülteleri hizmet verdikleri alanlarda bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeylerde farklı kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde olmalıdır. Ortak hedefler ya da kaygılar çerçevesinde ortak çalışmalar yapmalı ve projeler üretmelidir.

9. SÜREKLİ YENİLENME VE GELİŞİM

9.1. Sürekli yenilenme ve gelişim

TS: Tıp fakülteleri eğitim ve eğitimle bağlantılı araştırma ve hizmet işlevleriyle ilgili iç ve dış verileri mutlaka düzenli olarak toplamalı, değerlendirmeli, sürekli bir yenilenme sistemi kurmalı ve gelişime yönelik olarak çalıştırmalıdır.

Tıp fakültelerinde eğitim programı ve bileşenleri olan eğitim amaçları, eğitim-öğretim yaklaşımları, değerlendirme başlıklarında sürekli iyileştirme sistemlerinin kurulması ve çalıştırılması, bu alanlarla ilgili ölçme, değerlendirme ve iyileştirmelere ilişkin kanıtların da böyle bir kalite güvence sistemine dayandırılması gerekmektedir.

GS: Tıp fakülteleri sundukları hizmeti, eğitim odaklı bir çerçevede yapılandırmalıdırlar.

Tıp fakültesi yöneticileri ve öğretim elemanları kurumlarının temel işlevinin eğitim olduğunu unutmamalıdır. Tıp fakültelerinin tüm işlevleri içinde vazgeçilmez olanın eğitim olduğu vurgulanmalıdır.

ULUSAL TIP EĞİTİMİ AKREDİTASYON KURULU YÖNERGESİ

Kapsam:

Madde 1- Bu Yönerge Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu'nun amacı, görevleri, organları, bu organların oluşum biçimi ve çalışma düzenini, görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Dayanak:

Madde 2- Bu yönerge Tıp Fakültesi Dekanları Konseyi kuruluş ve çalışma esasları yönergesi dayanak alınarak düzenlenmiştir.

Amaç:

Madde 3- Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu'nun temel amacı ülkemizde tıp fakültelerinde verilen tıp eğitim ve öğretiminin geliştirilmesi ve iyileştirilmesidir. Bu amaçla tıp fakültelerine yol göstermek, gelişimlerini desteklemek, işleyişini ve sürekliliğini izlemek tıp eğitimin ulusal ve uluslararası belirli standartlar doğrultusunda yapılabilmesini sağlamak ve böylece daha iyi eğitilmiş hekimler yetiştirilerek toplumumuzun sağlık düzeyinin yükseltilmesi için, bu alanda standartlar geliştirmek ve tıp fakültelerinin bu standartlara uygunluğunu belgelendirmek için kurulmuş ulusal bir yapıdır.

Tanım ve Kısaltmalar:

Madde 4- Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu, madde 3'te sayılan amaçlar çerçevesinde çalışmak üzere Tıp Dekanları Konseyi'ne bağlı olarak, madde 5 ve 6'da belirtilen şekilde kurulmuş özerk bir kuruldur.

Bu yönergede geçen;

TıpDEK: Tıp Dekanları Konseyi'ni
TıpDEK-YK: Tıp Dekanları Konseyi Yürütme Kurulu'nu
UTEAK, Kurul: Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu'nu
TEAD: Tıp Eğitimi (ve Bilişimi) Anabilim Dalı/Birimi'ni
TTB: Türk Tabipleri Birliği'ni,
ÖDR: Tıp Fakültelerinin hazırlayacağı Özdeğerlendirme Raporu'nu ifade eder.

UTEAK'ın oluşumu, üyeler ve görev süreleri:

Madde 5- UTEAK toplam 17 üyeden aşağıdaki şekilde oluşur. Üyeler:

TıpDEK üyelerinin kendi fakültelerinden önerecekleri biri TEAD, biri diğer Anabilim Dallarından adaylar içinden, TıpDEK Yürütme Kurulu tarafından belirlenen üçü TEAD, dördü diğer Anabilim Dallarından ve her biri ayrı tıp fakültelerinden olmak üzere toplam 7 tıp fakültesi öğretim üyesi,

TTB tarafından belirlenmiş, Tıp Fakülteleri ve Sağlık Bakanlığı eğitim hastanelerini temsilen 1'er hekim, pratisyen hekimleri temsilen 1 ve serbest hekimleri temsilen 1 olmak üzere toplam 4 üye,

TıpDEK Genel Sekreteri tarafından kendi kurumundan belirlenen ve UTEAK Sekreterliği görevini üstlenecek bir öğretim üyesi

Sağlık Bakanlığı tarafından önerilen 1 hekim üye,

Tıp Fakülteleri öğrenci temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri 2 temsilci

Bir önceki UTEAK Başkanı

Kurul üyeleri tarafından önerilen ve üzerinde oy çokluğu ile uzlaşmış bir toplum temsilcisi

Madde 6- UTEAK Başkan, Başkan Yardımcısı, Üyelerinin seçimi ve yeniden belirlenmesi aşağıdaki şekilde yapılır.

TıpDEK-YK tarafından ilgili kurumlara talepler iletdikten sonra bir ay içinde belirlenemeyen üyeler TıpDEK-YK tarafından belirlenir ve ilgili kuruma iletilir.

UTEAK, kendi içinden bir başkan ve sonraki dönemin başkanı olacak bir başkan yardımcısı seçer.

Bir kişi aynı zamanda hem TıpDEK üyesi hem de UTEAK üyesi olamaz.

TıpDEK ile UTEAK arasındaki bağlantıyı sağlamak üzere TıpDEK-YK tarafından belirlenecek bir TıpDEK üyesi, UTEAK toplantılarına oy hakkı olmadan katılabilir.

UTEAK üyelik dönemi Ocak ayında başlar, üç (3) yıldır ve üyeler ardışık olarak üç (3) dönemden daha uzun süre kesintisiz görev yapamaz.

UTEAK başkanı ve başkan yardımcısının görev süresi üç (3) yıldır. Bu görev süreleri uzatılamaz.

Görev süresi dolan başkan, önceki başkan olur görevi başkan yardımcısına devreder. Ek (Önceki başkan üç (3) yıl daha UTEAK üyesi olarak görev yapar, görev süresi biten üyeler TıpDEK-YK tarafından yeniden görevlendirilir ya da yerlerine yeni üyeler belirlenir

Görev süresi dolmadan görevden ayrılmak durumunda kalan;

Başkan yerine seçim yapılmaz, başkan yardımcısı başkanlık görevini üstlenir, yeni bir başkan yardımcısı seçilir.

Diğer üyelerin yerine TıpDEK-YK tarafından üye belirlenir.

TıpDEK Genel Sekreteri herhangi bir nedenle değiştiği takdirde, UTEAK sekreteri yeni TıpDEK Genel Sekreteri belirlenip UTEAK'a sekreter belirleyene kadar sekreterlik görevine devam eder. Yeni UTEAK sekreteri belirlendikten sonra da görevli olduğu üç yıllık dönem sonuna dek UTEAK ve alt komisyon çalışmalarına katılır.

UTEAK'ın görevleri:

Madde 7- Mezunlarına „Tıp Doktoru“ unvanı veren fakültelerin eğitim programlarını değerlendirmek ve akredite etmek için tüm çalışmaları yürütür. Bu çalışmalar;

Tıp eğitimi programları için ulusal standartlar geliştirmek ve güncellemek,

Tıp fakültelerine bu standartlar doğrultusunda danışmanlık ve eğitim hizmetleri vermek,

Tıp fakültelerinin özdeğerlendirme raporlarını değerlendirmek,

Tıp fakültelerini değerlendirme ziyaretleri yapmak,

Tıp fakültelerinin akredite olup olamayacağı veya hangi statüde akredite olacağı konusunda karar almayı kapsar.

UTEAK'ın çalışma usul ve esasları:

Madde 8-

Kurul çalışmalarını yürütürken alt komisyonlar oluşturur, kendisinin ve bu komisyonların çalışma esaslarını belirler, TıpDEK-YK'a sunar.

Tüm kurul ve alt komisyon üyeleri, UTEAK'ın belirleyeceği ve TıpDEK-YK tarafından kabul edilen esaslara göre yapacakları iş ile ilgili eğitim alırlar.

UTEAK sekreterliği TıpDEK Genel Sekreteri'nin bağlı olduğu kurumun lojistik desteği ile çalışır.

UTEAK'ın işleyişinden UTEAK başkanı sorumludur. UTEAK başkan yardımcısı, başkanın bulunmadığı durumlarda UTEAK'ın işleyişini başkan adına yürütür.

UTEAK, her yıl en az iki (2) toplantı yapar. UTEAK toplantı çağrısı gündemle birlikte UTEAK başkanı tarafından UTEAK üyelerine en az iki (2) hafta öncesinden yazılı olarak ve/veya elektronik posta ile bildirilir.

UTEAK üyeleri, UTEAK toplantılarına bizzat katılmak durumundadırlar. Yerlerine temsilci gönderemezler. Özür bildirmeksizin birbiri ardına iki toplantıya katılmayanın üyeliği kendiliğinden sona erer.

UTEAK toplantıları üyelerin salt çoğunluğunun katılımı ile yapılır. Toplantıya UTEAK başkanı, başkan katılmadığı zaman başkan yardımcısı başkanlık yapar. Yönetmelik, yönerge ve standartlarla ilgili önerilerin belirlenmesi ve akreditasyon kararları en az dokuz (9) oy ile, tüm diğer kararlar ise toplantıya katılan üye sayısının çoğunluğu ile alınır.

Olağan UTEAK toplantılarının ve akreditasyon kararlarının alınması dışındaki acil görüşme ve karar alınmasını gerektiren durumlarda, posta, faks, e-posta ve Web sayfası gibi haberleşme ve oylama araçları kullanılarak sanal toplantılar düzenlenebilir. Ancak, bu tür toplantılardaki kararlar için de yukarıda (d) ve (e)'de belirtilen koşullar geçerlidir.

UTEAK üyeleri oy hakkı olmadan ziyaret ekiplerinin kurum ziyareti dışında tüm alt komisyonların çalışmalarına katılabilirler

Bu yönergede yer almayan tüm diğer hususlarda TıpDEK çalışma usul ve esasları ile TıpDEK -YK kararları dikkate alınır.

UTEAK alt komisyonları:

Madde 9- Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu

Görevi; ülkemizdeki tıp eğitimi programları için, evrensel kurallar ve standartlar ile ulusal gereksinimleri bir arada değerlendirerek, ulusal standartlar belirlemek ve sürekli geliştirilmesini sağlamaktır. Komisyonun saptadığı standartlar UTEAK ve TıpDEK-YK tarafından onaylandıktan sonra yayın haline getirilir ve UTEAK tarafından tıp fakülteleri ve ilgili tüm kurumlara dağıtılır.

Üyeleri; Komisyon dokuz üyeden oluşur. Bu üyeler UTEAK tarafından aşağıda açıklanan şekilde ve üç (3) yıl için belirlenir. Aynı üye tekrar komisyonda görev alabilir.

TEAD'da görevli 4 öğretim üyesi

Temel Bilimler; 1 öğretim üyesi

Klinik Bilimler; Dahili Tıp; 1 öğretim üyesi

Klinik Bilimler; Cerrahi Tıp; 1 öğretim üyesi

Pratisyen Hekim

Tıp öğrencisi

Bu komisyon kendi içinden 3 yıllığına bir başkan ve sekreter seçer.

Madde 10- Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu

Görevleri:

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları doğrultusunda kurumları bilgilendirmek amaçlı eğitim ve danışmanlık programları ile belgelerini hazırlamak,

Akreditasyon sürecine başvuran, başvurmayı düşünen tüm kurumların talebi ve UTEAK'ın görevlendirmesi ile ilgili konularda kurumlara bilgilendirme ve ileri eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermek,

UTEAK ve alt komisyonlarda görev alan üyelere eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek,

UTEAK'ın görevlendireceği konularda akreditasyon süreci ile ilgili başvuru formu, kılavuz gibi belgeleri hazırlamak ve UTEAK'a sunmaktır.

Üyeleri: Danışmanlık ve eğitim komisyonu yedi üyeden oluşur. Bu üyeler UTEAK tarafından aşağıda açıklanan şekilde üç (3) yıl için belirlenir. Aynı üye tekrar komisyonda görev alabilir.

TEAD'da görevli tercihen en az 3 yıl deneyimli 2 öğretim üyesi

Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu tarafından, tıp fakültelerinden öneri olarak seçilmiş ve tıp eğitiminde tercihen en az 5 yıllık deneyimli 3 öğretim üyesi

UTEAK başkan yardımcısı

UTEAK sekreteri

Bu komisyona kendi içinden 3 yıllığına bir başkan ve sekreter seçer.

Madde 11- Değerlendirme ve İzleme Ziyareti Komisyonu ve Ekipleri

Görevleri: Ön değerlendirme sürecini tamamlayan kurumları ziyaret eden, bu ziyaretler sırasında düzenlenecek raporları hazırlayan ve UTEAK'a bildiren; akreditasyon adaylığı statüsü verilmiş kurumları tekrar ziyaret eden ve akredite olan tıp fakültelerinin periyodik izlemelerini gerçekleştiren ekiplerden oluşan komisyondur.

Üyeleri: Komisyon üyeleri UTEAK tarafından Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu üyeleri dışından belirlenen ve değerlendirici eğitimi almış kişilerden belirlenir. Değerlendirme ve İzleme Ziyareti ekipleri ise bu komisyondan seçilmiş 4'er kişilik ekiplerdir.

Değerlendirme ve İzleme Ziyareti Ekibi aşağıdaki üyelerden oluşur.

TEAD öğretim üyesi (tercihen en az 3 yıl deneyimli)

Temel Bilimler; 1 öğretim üyesi

Dahili Bilimler; 1 öğretim üyesi

Cerrahi Bilimler; 1 öğretim üyesi

Akreditasyon Çeşitleri:

Madde 12- Akreditasyon çeşitleri aşağıda gösterilmiştir.

Tam Akreditasyon: Tıp fakültesinin, UTEAK tarafından belirlenen ve yayımlanan tüm standartlara ulaşması durumunda 6 yıl için verilir. Ancak üçüncü yılın sonunda yapılacak ara değerlendirmede başarılı olmak gerekir.

Akreditasyon Adaylığı: Bir yıl içerisinde, tespit edilen eksiklikleri tamamlayabileceği öngörülen ve belirlenen standartların çoğunu karşıladığına karar verilen tıp fakültelerine bu statü tanınabilir. Dolayısıyla bir yıl içerisinde eksikliklerini tamamlayabilecek ve kriterlerin çoğunu yerine getirecek aşamadaki kurumlara verilir.

Re-akreditasyon: Yeniden akredite olmayı tanımlar.

Akreditasyon Süreci:

Madde 13-

Başvuru ve ön ziyaret

Akredite olmak isteyen tıp fakültesi doldurduğu başvuru formları ile her yılın Ocak ayının ilk iki haftası içerisinde UTEAK'a başvurur. Kurumlar başvuru sırasında ön ziyaret, eğitim ve danışmanlık talep edip etmediklerini belirtirler.

UTEAK her yılın 15-31 Ocak tarihleri arasında yaptığı ilk toplantısında başvuruları değerlendirir ve aynı yılın ekim ayı içerisinde kurum ziyareti (2-5 gün) ve talep eden kurumlara aynı yılın şubat ayı içerisindeki eğitim ve bilgilendirme amaçlı ön ziyaret tarihlerini belirleyerek kurumlara iletir.

Ön ziyaretler akreditasyon süreci, ulusal standartlar ve özdeğerlendirme raporu hazırlama süreçleri ile ilgili bilgi verilmesi amaçlıdır. UTEAK tarafından Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu üyelerinden en az iki üyenin bulunduğu, İzleme ve Ziyaret ekiplerinde yer almayan Kurul ya da Standartları Belirleme ve Geliştirme komisyonlarından birisinden de en fazla 1 üyenin yer aldığı 3 kişilik bir bilgilendirme ekibi görevlendirir.

Bilgilendirme ekibi üyeleri ön ziyarette buldukları kurumlarda içeriği UTEAK yönerge ve belgelerinden oluşturulmuş standart bir bilgilendirme eğitimi verirler ve varsa kurumun ileri eğitim ve danışmanlık taleplerini alarak süreci aktaran bir rapor eşliğinde UTEAK'a iletirler.

Ön ziyaretlerdeki tüm masraflar (yol, barınma, eğitim materyali v.b) talep eden kurum tarafından karşılanır.

Özdeğerlendirme

Kurumlar, UTEAK Özdeğerlendirme Raporu Kılavuzu ve Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları doğrultusunda hazırladıkları başvuru dosyasını en geç 30 Haziran tarihine dek UTEAK'a iletirler.

Kurumların ÖDR'ları UTEAK üyelerine dağıtılır ve her yılın Temmuz ayında yapılan toplantıda değerlendirilir.

Raporun, UTEAK Özdeğerlendirme Raporu Kılavuzu ve Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları doğrultusunda uygun olduğuna karar verilen kurumlar için değerlendirme ziyareti ekibi belirlenerek başvuran kuruma iletilir.

Başvuran kurum Dekanının ziyaret ekibi üyelerine bir ay içerisinde itiraz hakkı vardır. Bu itiraz UTEAK Başkanı tarafından değerlendirilir ve kesin karara bağlanır. Ziyaret edilecek kurumların ÖDR'leri ilgili ekibe iletılarak değerlendirme ziyareti süreci başlar.

ÖDR'lerin Haziran sonuna dek ulaştırılmadığı, kılavuzda belirtilen şekilde hazırlanmadığı ya da Ulusal Standartları karşılamadığı durumlarda kurumların başvuru süreci dondurulur ve kuruma ayrıntılı bir raporla durum bildirilerek varsa ileri eğitim ve danışmanlık talepleri alınır.

UTEAK tarafından karar verilen her türlü başvuru dondurma kararına, başvuran kurum tarafından yapılacak itirazlar üyelerin yazılı bilgi ve onayı dahilinde başkan tarafından karara bağlanır.

İleri eğitim ve danışmanlık

İleri eğitim danışmanlık hizmetleri, bu hizmetleri kuruldun almak istediğini yazılı olarak talep eden tüm tıp fakülteleri için, UTEAK tarafından, o yılın 31 Aralık tarihine dek bir eğitim ve danışmanlık ekibi belirlenir. Bu ekipte bu konuda UTEAK'tan eğitim almış kurul ve komisyon üyeleri yanısıra eğitim alanında deneyimli, formel eğitim almış tıp fakültesi öğretim üyeleri de görevlendirilebilir.

Eğitim ve danışmanlık sürecindeki tüm masraflar (yol, barınma, eğitim materyali v.b) talep eden kurum tarafından karşılanır.

Değerlendirme ziyareti

Değerlendirme ve İzleme Ziyareti ekipleri, her yılın Eylül ve Ekim ayları içerisinde UTEAK Değerlendirme Ziyareti Kılavuzu doğrultusunda belirlenen ziyaretlerini gerçekleştirerek "değerlendirme ziyareti raporu hazırlar" ve en geç Kasım ayının 15'ine dek UTEAK'a iletir.

Değerlendirme ziyareti sürecindeki tüm masraflar (yol, barınma, v.b) başvuran kurum tarafından karşılanır.

Akreditasyon Kararı

UTEAK Başkanı değerlendirme ziyaret raporunu 15 gün içerisinde maddi hataları düzeltmek üzere başvuran kurum dekanına gönderir.

UTEAK Başkanı değerlendirme ziyaret raporlarını Aralık ayının ilk haftası içinde UTEAK üyelerine dağıtır.

Her kurum ile ilgili raporlar UTEAK tarafından izleyen yılın ilk toplantısında (15-31 Ocak) değerlendirilerek karara bağlanır ve kuruma iletilir.

Akreditasyon adaylığı verilen kurumlar izleyen yılın Eylül-Ekim ayları içerisinde aynı değerlendirme ve izleme ziyareti ekibi tarafından ziyaret edilerek bir rapor hazırlanır ve durumları UTEAK tarafından karara bağlanır.

Akreditasyon Süreci Aşamaları	Başvuru yılı (Aylar)												Ertesi yıl
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1
Kurumun başvurusu	X												
UTEAK ziyaret tarihi verilmesi	X												
Bilgilendirme ziyareti (isteğe bağlı)		X											
Özdeğerlendirme Raporu (ÖDR) hazırlanması		X	X	X	X	X							
ÖDR değerlendirilmesi, Ziyaret ekibi belirlenmesi						X	X						
Eğitim ve danışmanlık (isteğe bağlı)									X	X	X	X	
Değerlendirme ziyareti									X	X			
Değerlendirme ziyareti raporu hazırlanması, Kuruma ve UTEAK'a iletilmesi, kurumun maddi hataları düzeltilmesi										X	X		
UTEAK'ın ÖDR eşliğinde ziyaret raporunu incelemesi											X	X	X
Karar													X
UTEAK Toplantıları	X						X						X

UTEAK Sekreteryası:

Madde 14- UTEAK sekreteryası, TıpDEK-YK Genel Sekreteri'nin kurumunca yürütülür. Veriler, belgeler, ÖDR'ler ve komisyon raporları üçüncü kişiler ve kurumlarla hiçbir şekilde paylaşılmaz, UTEAK ve TıpDEK-YK Genel Sekreterliği'nde arşivlenir. UTEAK'ta arşivlenen tüm yazışma, dosya ve belgeler UTEAK Sekreteri'nin görev süresi bitiminde belirlenecek yeni sekretere tutanakla devredilir.

Yürürlük:

Madde 15-

Bu Yönerge TıpDEK tarafından onaylandığı tarihten itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

UTEAK, kuruluşundan sonraki ilk 3 ay içinde kendi çalışma usullerini belirleyen bir yönerge çıkartır. Bu yönerge TıpDEK tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 16- Bu yönerge hükümlerini UTEAK Başkanı yürütür.

Madde 17- Bu yönerge hükümleri dışında yer alan tüm konularda düzenleme yapma ve karar alma yetkisi TıpDEK sorumluluğundadır.

Geçici Madde:

Madde 18- İlk kurulan UTEAK üyelerinin görev süreleri TıpDEK'nde onaylandıktan sonra başlar ve üyelik süresi bitimi bu yönergenin Madde 6, e) bendinde belirtilen şekilde bir sonraki yılın Ocak ayı temel alınarak saptanır.

